

“Els fenòmens extrems, malauradament, cada cop seran més freqüents”

ENTREVISTA A

Javier Sigró, investigador del Centre for Climate Change (URV)

Terres de l'Ebre David Benito

Les Terres de l'Ebre és un territori cada cop més exposat als efectes adversos del canvi climàtic. Una mostra són els recents aiguats després d'un nou episodi de pluja torrencial que va provocar afectacions importants en diversos municipis. Javier Sigró és investigador del Centre for Climate Change de la Universitat Rovira i Virgili, i els seus estudis ajuden a entendre com s'expliquen estos fenòmens des del punt de vista climàtic i quina relació tenen amb l'escalfament global.

Quina valoració fa dels aiguats viscuts recentment a les Terres de l'Ebre?

El que tenim són uns aiguats intensos, excepcionals, però que malauradament cada vegada són més recurrents. És a dir, són situacions típiques mediterrànies que estan incrementant la seva freqüència i estan incrementant la seva intensitat. Per tant, cada vegada és més habitual que es produeixin, i tenen una força, una quantitat de precipitació i una intensitat de la precipitació cada cop més gran.

Hem de continuar parlant d'excepcionalitat?

Són excepcionals en el sentit que no és la forma més habitual de ploure, encara que la seva probabilitat vagi incrementant-se amb el temps. Les pluges normals, diguéssim, són aquelles pluges no tan intenses que es produeixen la major part dels dies.

Ens estem apropant a un nou clima mediterrani on els estius són molt secs i els episodis de pluja torrencial són molt freqüents?

Estem canviant el clima global i les condicions del nostre clima mediterrani també estan evolucionant cap a un clima més tropical. Una cosa que era inherent al clima mediterrani, que és aquesta variabilitat de la precipitació molt gran i que pot tindre sequeres molt llargues amb precipitació molt intenses, doncs ara s'accentua.

Les Terres de l'Ebre estan més exposades a estos fenòmens?

Hi ha alguna particularitat que ha fet que en els darrers anys hagin tingut una sèrie de precipitacions amb les afectacions que tots coneixem. D'una banda, la dinàmica atmosfèrica va canviant, i, per una altra banda, tenim aquest Mediterrani cada vegada més calent, que evapora moltíssima humitat i que proporciona molta energia i humitat. Això, amb aquesta orografia que tenim, amb aquestes serralades, ajuda que la tempesta es quedi com estancada sobre el mateix lloc.

I estem preparats per a esta exposició cada cop més freqüent?

Evidentment, no. Tenim un model econòmic i un model urbanístic que ha potenciat molt la construcció a les zones costaneres, i tenim poques zones planes. Això ha fet que s'ocupin, bàsicament, les zones inundables i les zones properes a la costa. I això ha passat a les Terres de l'Ebre, ha passat a la Costa Daurada, ha passat al Maresme i, pràcticament, ha passat a tot el litoral del Mediterrani, de Catalunya i de la Península. Costa molt desocupar-ho i també són costoses les obres per intentar minimitzar impactes sobre aquestes zones. I tampoc funcionaria. Quan tenim acumulacions molt grans en molt poc de temps, realment l'aigua ha de baixar, ha de desaiugar per les zones per on habitualment ho fa.

Hem de començar a tocar temes delicats com la reordenació urbanística?

Sí. Tenim zones on quan hi ha precipitacions molt intenses, l'aigua baixa pels carrers, ocupa habitatges... Si això passava cada vuitanta anys i ara passa cada 15, doncs el nivell de perillositat és més alt. En aquestes zones urbanes on hi ha més perill d'inundacions, siguin habitatges, siguin infraestructures o escoles, s'ha de plantejar si són necessàries obres de protecció o si és necessari treure aquell equipament. En el cas d'habitatges, en l'àmbit polític, s'haurà de decidir si uns habitatges s'han d'ex-

“S'haurà de decidir si uns habitatges s'han d'expropiar o traslladar en aquells casos que pugui suposar un risc important”

propiar, s'han de traslladar o quin tipus d'actuacions s'han de fer en aquells casos que pugui suposar un risc important.

Tenim capacitat de predir aquests fenòmens cada cop més freqüents?

És relativament fàcil predir quan es pot provocar aquest tipus d'episodis perquè hi ha les condicions per desenvolupar aquest tipus de precipitacions torrencials. Però que hi hagi les condicions no vol dir que passi. Predir el comportament d'aquests fenòmens és molt difícil. No tenim la capacitat per saber abans on es produirà aquesta precipitació i de quina quantitat serà. Podem explicar que hi ha inestabilitat, que es pot produir un

fenomen d'aquest tipus que pot afectar algun lloc d'aquesta regió, però malauradament no tenim la capacitat de dir amb seguretat que a Amposta, per exemple, caurà certa quantitat.

És positiu avisar amb tanta freqüència, com ara, a la població de la possibilitat d'estos episodis extrems?

Si hi ha les condicions perquè es produeixi a Amposta, seguint l'exemple, uns aiguats de 300 i 200 mil·límetres, és millor avisar o no avisar? Si avises quatre vegades i en dues d'aquestes vegades es produeix això, és millor avisar les quatre vegades i que en dues no passi res.

Hi ha alguna cosa a fer per a evitar estes adversitats del canvi climàtic?

Sabem que el canvi climàtic té una inèrcia i que difícilment tornarem a les condicions anteriors que teníem. Això vol dir que el nostre clima ha canviat. I ha canviat per un període de temps bastant llarg. El que sí que podem fer és decidir cap on anem.

Volien que això continuï incrementant-se o no? Aquí entra en joc la mitigació del canvi climàtic. És a dir, com més s'escalfi el conjunt del planeta, quan més puja la temperatura, malauradament, tots aquests desajustos o aquests canvis que ens afecten en intensitat de precipitacions i de freqüències aniran fent-se més habituals i potser més intenses. Si podem limitar aquest escalfament de cada final de segle a dos graus, evidentment, els efectes sobre el nostre clima seran menors que si aquest escalfament s'incrementa d'1 a 3, 4 o 5 graus.

“Sobre les alertes mòbils, és millor avisar les quatre vegades i que en dues no passi res”

I estem fent la feina correcta? Estem escoltant els experts o hi ha política d'improvisació?

En relació amb la mitigació del canvi climàtic, sabem que cada any es fan unes conferències mundials del clima per veure si es limiten, o no, els gasos d'efecte hivernacle, els que provoquen el canvi climàtic. S'han arribat a una sèrie d'acords, però a hores d'ara encara no hem sigut capaços de, per exemple, emetre menys diòxid de carboni que l'any anterior. Encara estem en una corba ascendent a escala global, a tot el món, amb relació a les concentracions de diòxid de carboni. Per tant, potser podem arribar a moderar aquest increment, però som incapaços de disminuir-lo. Hem de tenir molt clar que en les pròximes dècades els efectes del canvi climàtic sota el nostre territori, en particular, s'aniran produint.

La raó és que aquests efectes són conseqüència del que ja hem emès a l'atmosfera i això farà que aquest tipus de fenòmens continuï incrementant-se segurament la seva intensitat. Per tant, hem de veure com actuar per intentar limitar els efectes d'aquests fenòmens extrems que, malauradament, el més probable és que siguin cada vegada més freqüents. ■